

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Sandgata 30 B
N-7012 Trondheim

Telefon: (+ 47) 73 84 16 40
Bankgiro: 4358.50.12840
Org. nr.: 970 089 748 NVA

e-post: nof@birdlife.no internett: www.birdlife.no

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030
postmottak@md.dep.no

Deres ref.
12/3172

Deres kontaktperson
Solveig Paulsen

Vår ref.
2013/461-460.1

Vår kontaktperson
Kjetil Aa. Solbakken

Dato
15.05.2013

Høring av forslag til forskrift om vårjakt på ender i perioden 2013-2022 i Kautokeino kommune, Finnmark - Høringsvar fra NOF

Vi viser til deres brev av 8. mai med høring av forslag til forskrift om vårjakt på ender i perioden 2013-2022 i Kautokeino kommune, Finnmark med høringsfrist 15. mai. Denne høringsfristen var oppsiktsvekkende kort, særlig med tanke på at det også var en nasjonal helligdag inkludert i høringsperioden. NOF har likevel prioritert å svare på høringen siden vi mener det er på høy tid at ordningen med vårjakt i Kautokeino kommune avvikles permanent siden den bryter med nærmest alle prinsipper i norsk og internasjonal viltforvaltning.

I departementets egen vurdering av saken i høringsdokumentet er det presentert solid og allment akseptert argumentasjon for at vårjakta burde kunne avvikles. Det mest vesentlige er at man ved vårjakt ikke høster av noe «overskudd» av individer i bestanden av en art som normalt finnes på høsten etter at hekkesesongen er ferdig, men heller beskatter produksjonsindividene som skal produsere dette overskuddet. Vårjakt er slik sett den jaktformen som har størst fare for å gi utslag i bestandsreduksjon for de artene det jaktes på. Vårjakt er derfor ansett som en uting av naturforvaltere og miljøvernorganisasjoner globalt. Heldigvis har vårjakt på fugl gradvis blir forbudt de fleste steder på den nordlige halvkule, selv om noen unntak fortsatt finnes. I dette tilfelle er likevel hensynet til samisk kultur og tradisjon avgjørende i departementets vurdering når de tilråder en videreføring av en begrenset vårjakt på ender i Kautokeino.

NOF mener det er et positivt (og påkrevd) grep at havella tas ut som jaktbar art, men vil minne om at forlengelse av ordningen med vårjakt fortsatt vil ha negativ påvirkning både på den globalt truede arten havelle og andre arter som bruker hekkeområdet jmfør de negative konsekvensene knyttet til forstyrrelse og stress beskrevet i NINA-rapportene *Populasjonsøkologiske vurderinger rundt vårjakt på ender i Kautokeino* (1995) og *Treårig forsøksordning med vårjakt på ender i Kautokeino: En oppsummering* (1996), samt risiko for utilsiktet felling.

NOF mener at negative konsekvenser for arter som ikke omfattes av forskriften er alt for lite vektlagt i Miljøverndepartementets vurdering av ordningen. Dette hensynet er heller ikke tatt med som et grunnlag for at DN kan endre eller gå bort fra forskriften. Dersom forskriften innføres for en tiårsperiode slik det foreslås i forslaget som er på høring frykter NOF at dette kan føre til tap av naturmangfold. Av arter som berøres av den foreslåtte forskriften vil NOF særlig fokusere på mulige negative konsekvenser for dverggåsbestanden. All usikkerhet omkring tilstedeværelse av dverggås fra rasteområdene i Porsanger og kjerne-hekkeområdet i grenseområdet mellom Alta, Porsanger og Kautokeino kommuner, må tillegges føre-var prinsippet. Da bestanden er liten (15-20 par) er den ekstremt sårbar for negativ påvirkning. Tap av enkeltfugler kan medføre at bestanden kommer under et minimum av hva som kreves for at den skal vurderes som levedyktig. Den fennoskandiske bestanden av dverggås er nå i prinsippet avgrenset til en norsk hekkebestand med eneste kjente gjenværende årlig reproduksjon i Finnmark. Omtrent 80 % av parene gjenfinnes i det såkalte kjerne-

hekkeområdet som deles mellom de tre nevnte kommunene. De øvrige hekkeplassene er for tiden ikke kjent, men det er sannsynlig at de fordeler seg på tradisjonelle hekkeplasser som var aktive på 1990-tallet. Disse ligger i Kautokeino, Tana og Nesseby kommuner i Finnmark. Sommeren 2009 gjennomførte NOF en kartlegging av historiske kjente hekkeplasser for dverggås i Finnmark, og gjennom denne kartleggingen ble det påvist hekkende dverggåspar på en av disse eldre kjente lokalitetene. Vi vet videre at også bare ca. 80 % av dverggåsbestanden benytter den største rasteplassen, Valdakmyra i Porsanger over et lengre tidsrom på våren. De øvrige fuglene benytter perifere rasteplasser, slik som enger i Tana/Karasjok/Kautokeino kommuner. Noen av dverggjessene som raster på disse perifere rasteplassene kommer deretter innom Valdakmyra, mens andre benytter disse engene som eneste stoppested før de flyr inn i hekkeområdene.

Dverggjessene benytter vanligvis disse rasteplassene i 5-7 døgn om våren mens vårjakta på ender pågår. Fra Statens naturoppsyn (SNO) i Finnmark som har hatt oppsyn med vårjakta på ender får vi opplyst at det regelmessig blir skutt etter gress under den eksisterende prøveordningen med vårjakt på ender. Dette gjelder da enten dverggås eller sædgås (eller begge arter) som er de eneste forekommende gåseartene i indre deler av Finnmark. Sædgåsa er også truet og totalfredet i Norge.

Alle tilfeldige negative hendelser må vurderes i forhold til fremtidig levedyktighet for dverggåsbestanden, herunder vil vårjakt på ender og utilsiktet felling i forbindelse med dette være en alvorlig trussel mot dverggåsa. Norge og Russland er de eneste landene med hekkebestander av dverggås i verden, og den kritisk truede fennoskandiske bestanden hekker nå kun i Norge. Dette medfører at Norge har et særskilt ansvar for å eliminere alle mulige trusler mot denne bestanden på norsk jord. Norge vil ikke være tjent med tilfeller av utilsiktet felling i Finnmark, spesielt med tanke på det internasjonale fokus norsk forvaltning og forskning har på tilsvarende trusler langs dverggåsas trekkruer. Norges ansvar forsterkes av vår sentrale posisjon ved implementering av den internasjonale handlingsplanen for dverggås som ble publisert i 2009, og de internasjonale avtaleverk som Norge har ratifisert gjennom Bonn-konvensjonen (Convention of Migratory Species) og Bern-konvensjonen (Convention of European Wildlife and Natural Habitats).

Ny naturmangfoldlov legger fokus på bevaring av prioriterte arter. Dverggås er en art som er i særstilling blant de truede virveldyrartene i Norge, og som oppfyller alle kriterier for utvelgelse av en prioritert art. Norge vil bli utfordret på dette i forhold til alle aktuelle virkemidler. Videreføring av prøveordningen med vårjakt på andefugler i Kautokeino er ikke forenlig med ivaretagelse av den kritisk utrydningstruede dverggåsbestanden.

NOF reagerer svært negativt på at Miljøverndepartementet (MD) ønsker å prioritere et tiltak for å videreføre tradisjoner som medfører stor risiko for tap av naturmangfold, uten at det kan dokumenteres at tiltaket virker etter hensikten. Det er heller ikke utredet alternative tiltak som på en like god måte kan ivareta begrepene og kunnskapen som her ønskes bevart.

NOF fraråder på det sterkeste å tillate mulighet for vårjakt på ender i perioden 2013-2022 i Kautokeino kommune i Finnmark.

For Norsk Ornitologisk Forening

Kjetil An. Solbakken

Kjetil Solbakken, generalsekretær

Kopi:
Direktoratet for naturforvaltning